

Om individorienteret forebyggelse af kriminalitet
blandt børn og unge i Køge Kommune

Vejledning til alle ansatte, der arbejder med børn og unge op til 18 år

Børne- og Ungeforvaltningen
i Køge Kommune

Torvet 1
4600 Køge

T: 56 67 67 67

buf@koege.dk

HURTIG HJÆLP er alfa og omega
til børn og unge, der kan være ...

på vej ud i
kriminalitet

2012

KØGE KOMMUNE

KØGE KOMMUNE

Forord

Udgivet af
Børne- og Ungeforvaltningen
i Køge Kommune

Besluttet af SSP-styregruppen 2011

Udarbejdet af Mandagsgruppen:

- Repræsentant for Familierådgivningen
- Repræsentant for skoleafdelingen
- Repræsentant for UUV
- Repræsentant for politiet
- SSP-koordinator

Kontakt:

SSP-koordinator
Pia Borg

Mobil: 28 79 23 64
Telefon: 56 67 64 10

Mail: pia.borg@koege.dk

Layout og opsætning:
Andersson og Jantzen Reklamebureau

Ungdomskriminalitet er langt mere et socialt problem, end det er et kriminalitetsproblem. Den primære årsag til at beskæftige sig med ungdomskriminalitet er alene hensynet til den unge selv.”

Flemming Balvig

Der er forskel på at lave kriminelle handlinger og at være kriminel...

Børn og unges kriminelle handlinger er yderst sjældent samfundsskadelige, men konsekvenserne er oftest ødelæggende for deres eget liv – om ikke lige nu og her, så på længere sigt.

Deres kriminalitet er først og fremmest et problem, fordi den ofte er et symptom på, at de i nuet har andre og alvorlige problemer i deres dagligdag. Ungdomskriminalitet er derfor socialt betinget, og det er altid et blinkende advarselssignal til os ansvarlige voksne om behov for hjælp.

Det råb skal vi høre og handle på – jo før, desto bedre!
Vi skal hjælpe dem med at blive inkluderet i det samfund, som de er ved at blive ekskluderet fra.

Køge Kommune og SSP-styregruppen ønsker med denne publikation at tydeliggøre over for alle med-

arbejdere, hvem der har et ansvar, og hvordan der skal handles.

SSP-samarbejdet folder sig ud, når alle relevante voksne omkring den enkelte unge/det enkelte barn træder ind med hver sin faglighed. SSP-samarbejdet har siden 2009 arbejdet systematisk på at reagere på indikatorer i forhold til kriminelle handlinger og social mistrivsel blandt unge op til 15 år. Nu er målgruppen udvidet, således at unge op til 18 år inddrages, hvorved også ungdomsuddannelserne er aktive i samarbejdet.

Denne vejledning er derfor en opdatering på indsatsen, og vi har derudover tilføjet beslægtede handlingsplaner.

Med venlig hilsen

Henrik Laybourn
Børne- og Ungedirektør

Indhold

Organisering	6
Mandagsmøder	7
SSP-teams	8
Samarbejdsskema	9
De fire niveauer	10
Niveau 1: Bekymrende adfærd	11
Niveau 2: Førstegangskriminalitet	12
Niveau 3: Gentagen og alvorlig kriminalitet	14
Niveau 4: Personfarlig kriminalitet	15
Bekymringsbreve	16
Præsentation af tre handleplaner	18
Handlingsplan, når unge varetægtsfængsles	18
Handlingsplan til at bryde fødekæden til grupperelateret kriminalitet	19
Handlingsplan til forebyggelse af voldelig radikaliserings (et projekt)	19
Lovgivning	20

Organisering

Læs mere om organisering på www.sspkoege.dk

SSP-samarbejdet i Køge er bygget op over tre niveauer:

- Ledelsesniveau med SSP-styregruppen
- Koordinerende niveau med SSP-koordinationen og Mandagsgruppen
- Udførende niveau med et SSP-team omkring hver skole og ungdomsuddannelse i Køge samt fire netværk

Mandagsgruppen

- Repræsentant for Familierådgivningen
- Repræsentant for skoleafdelingen
- Repræsentant for UUV
- Repræsentant for politiet
- SSP-koordinator

Koordinering af og orientering om målrettede tiltag mod grupper og enkeltpersoner

Mandagsmøder

Formålet med mandagsmøderne er, at Køge Kommune og lokalpolitiet i Køge er opmærksomme på kriminalitetsbilledet blandt børn og unge. Således kan de sammen tage de nødvendige tiltag for i videst muligt omfang at undgå negativ udvikling, ud over at der løbende afstemmes forventninger til hinanden.

Mandagsmødedeltagerne repræsenterer relevante medarbejdere fra lokalpolitiet i Køge og Køge Kommune – også kaldet Mandagsgruppen. Mandagsgruppen kan ad hoc invitere aktuelle samarbejdspartnere til at afdække et problemområde.

Mandagsgruppens funktion er at have kendskab til børn, unge og episoder, hvor kriminalitet, uhensigtsmæssig brug af det offentlige rum og problematisk brug af rusmidler i målgruppen er synligt, samt at reagere forebyggende herpå, herunder fx opmærksomhed ved særlige arrangementer. Gruppen arbejder med den sekundære og tertiære forebyggelse*.

Mandagsgruppen skal sikre en effektiv og hurtig indsats. Hvert enkelt gruppe-medlem er derfor ansvarlig for at bidrage med alle relevante oplysninger, således at opgaven kan placeres rigtigt.

Gruppen er i vid udstrækning afhængig af politiets døgnrapporter og orientering fra SSP-samarbejdet i sin daglige virksomhed.

Gruppen skal som udgangspunkt ikke selv udføre opgaverne, men den skal sikre, at opgaverne viderebringes til relevante samarbejdspartnere. Udveksling af oplysninger sker på grundlag af eksisterende lovgivning.

Mandagsgruppen er ligeledes visitationsgruppe for mæglinger. Gruppen mødes hver mandag.

På baggrund af mødet udarbejdes der et internt notat til arbejdsbrug.

* **Den generelle, den primære eller den forebyggende indsats** er rettet mod alle for at hindre kriminalitet og problematisk brug af rusmidler blandt børn og unge.

Den specifikke, den sekundære eller den foregribende indsats er rettet mod børn og unge, som udviser begyndende eksperimenterende adfærd med lettere kriminalitet og problematisk brug af rusmidler.

Den individorienterede, den tertiære eller den indgribende indsats er rettet mod det enkelte barn eller den enkelte unge, som har kriminalitet og/eller problematisk brug af rusmidler som en tydelig, destruktiv og gentagende adfærd.

SSP-teams

Omkring hver skole og uddannelsesinstitution er der udpeget medarbejdere, der er ansvarlige for, at SSP-samarbejdet fungerer.

På folkeskolerne er der udpeget en lærer, en pædagog og en medarbejder med ledelsesansvar samt familierådgivningens forebyggende medarbejder, såfremt skolen har sådan en.

På ungdomsuddannelserne er der udpeget medarbejdere, der varetager vejlederkontakten til de unge.

Politiets medarbejdere inddrages efter behov.

Efter hvert mandagsmøde kontaktes de aktuelle SSP-teams – enten med henblik på opfølgning eller til orientering om eksisterende indsats. De pågældende SSP-teams bliver orienteret via samarbejdsskemaet.

Samarbejdsskema

for SSP-teamet

Mandagsgruppen skal hurtigst muligt give den pågældende skole/uddannelsessted besked. Skolens SSP-team er herefter ansvarlig for at reagere på hændelsen inden for tre hverdage.

Opfølgning sker efter nærmere aftale med den pågældende unge.

Skolernes SSP-medarbejdere kan på samme måde orientere Mandagsgruppen om bekymringer og tendenser, der er relateret til kriminalitet.

Skolens navn:

Dato for mandagsmødet:

Barnets/den unges navn:

Klasse:

Alder:

Niveau:

Hvad er der sket?

Tovholder:

Samtale med barnet, dato:

Kontakt til hjemmet, dato:

Handlingsplan (med beskrivelse af de evt. eksterne samarbejdsparter):

Opfølgning senest, dato:

Ønskes der som en del af handlingsplanen:

Ja **Nej** (Sæt kryds)

Offersamtale

Mægling

Opfølgende samtale med politiet

Kontakt med gadeplansmedarbejder

Hvis ja, kontakt Mandagsgruppen hurtigst muligt.

Supplerende kommentarer:

De fire niveauer

Hvem skal vi kigge efter?

Målgruppen er børn og unge under 18 år, der flirter med det kriminelle miljø, har en uroskabende, bekymrende eller voldelig adfærd, eller som er kendetegnet ved gentagende og alvorlig kriminalitet.

Hvad skal vi kigge efter?

Signallæsning

SSP-samarbejdets parter vurderer alvorsgraden ud fra de beskrevne signaler. Signalniveauerne nedenfor skal betragtes som en rettesnor og peger samtidig på, hvem der har ansvaret for at handle:

Niveau 1:
Bekymrende adfærd

Niveau 2:
Førstegangskriminalitet

Niveau 3:
Gentagende og alvorlig kriminalitet

Niveau 4:
Personfarlig kriminalitet

Niveau 1 og 2

Betragtes ikke som en egentlig kriminel adfærd, men de er et kraftigt signal til omverdenen om, at barnet eller den unge har behov for hjælp. Indsatsen på disse niveauer skal derfor have

fokus på, hvad der skal til for at ændre på adfærden. Det handler både om fokus på skolens inkluderende effekt og om hjælp og støtte til familien.

Det er grundlæggende, at forældre-ansvaret i videst muligt omfang bliver hos forældrene (tidlig og sammenhængende indsats).

Samtidig er det nødvendigt at ridse konsekvenserne op, hvis den kriminelle løbebane udvikler sig. Det har derfor den største effekt, hvis det er tillidsvækkende voksne fra barnets dagligdag, der tager kontakten og viser barnet interesse.

Politiets medarbejdere og gadeplansmedarbejdere inddrages, hvor det skønnes nødvendigt, men det skal visiteres af Mandagsgruppen. Barnet kan tilbydes kontakt med en gadeplansmedarbejder, men det har kun effekt, hvis barnet selv ønsker det.

Niveau 3 og 4

Her kan der være tale om en (begyndende) livsstil med kriminalitet, og indsatsen kræver derfor skærpet opmærksomhed på, hvor og hvordan vi som myndighed kan motivere til et livsindhold, der kan konkurrere med kriminaliteten på en konstruktiv måde i forhold til den unges fremtid.

Læs mere om de enkelte signalniveauer nedenfor:

Niveau 1:

Bekymrende adfærd

Signalerne kan fx være:

- **Problematisk forsømmelse fra skolen**
- **Eksperimenterende brug af rusmidler, færden i og omkring hashmiljøer samt tidlig debut med alkohol**
- **Eksperimenterende adfærd i det kriminelle miljø. Herunder også synlighed i politiets døgnrapporter, dvs. når politiet møder barnet/den unge i bekymrende sammenhænge**

Niveau 1 håndteres i skolernes SSP-team

Teamet er ansvarlig for at fastlægge og varetage den fornødne indsats. SSP-teamet vil blive informeret af Mandagsgruppen, når et barn eller en ung nævnes i politiets døgnrapport i forbindelse med bekymrende adfærd, samt hvis en familie har modtaget bekymringsbrev fra politiet (se eksempel på side 17).

Handling:

SSP-teamet afgør sammen med klasse teamet, hvem der tager kontakt med barnet og familien, jf. "den bedste kontakt". Kontakten skal tages så hurtigt som muligt. Ved konflikter vurderes muligheden for mægling.

Parternes forpligtelser:

Skolens SSP-team sørger for gennemførelse af samtalen samt opfølgning:

- **Mandagsgruppen kontaktes, hvis det skønnes nødvendigt med en opfølgende snak med politiet og/eller kontakt til en gadeplansmedarbejder**
- **Om nødvendigt foretages underretning til Familierådgivningen**
- **Hvis mægling – brug som udgangspunkt skolens egne mæglere ellers anmodning til Mandagsgruppen om brug af kommunens mæglerkorps**

Mandagsgruppen iværksætter mægling, samtale med politiet og/eller kontakt til gadeplansmedarbejder, hvor det skønnes relevant.

Niveau 2:

Førstegangskriminalitet

Signalerne kan fx være:

- Tyveri – simpelt tyveri, fx fra venner eller butikker
- Hærværk
- Vold af lettere karakter
- Besiddelse af hash
- Overtrædelse af våbenloven, typisk besiddelse af kniv

Niveau 2 håndteres som udgangspunkt i SSP-teamet

Men det kan også ud fra en konkret vurdering håndteres i samarbejde med Mandagsgruppen. Teamet er ansvarlig for fastlæggelse og foranstaltning af den konkrete indsats.

Handling:

SSP-teamet er ansvarlig for hurtigst muligt at gennemføre en samtale med barnet og familien, jf. "den bedste kontakt".

Indgå klare og gerne skriftlige aftaler i forhold til samarbejdet med hjemmet vedrørende støtte til fritidslivet og skolelivet, herunder at skabe kontakter til nye samarbejdsparter, fx idrætslivet. Hvis politiet eller gadeplansmedarbejderne skal medvirke ved opfølgende

samtale, skal Mandagsgruppen visitere. Ved konflikter vurderes muligheden for mægling.

Parternes forpligtelser:

Skolens SSP-team er ansvarlig for første kontakt med hjemmet:

- Sørge for gennemførelse af samtalen
- Sørge for at inddrage andre relevante samarbejdsparter, fx foreningslivet
- Mandagsgruppen kontaktes, hvis det skønnes nødvendigt med en opfølgende snak med politiet og/eller kontakt til en gadeplansmedarbejder
- Om nødvendigt foretages underretning til Familierådgivningen
- Hvis mægling – brug som udgangspunkt skolens egne mæglere ellers anmodning til Mandagsgruppen om brug af kommunens mæglerkorps
- Familierådgivningen og gadeplansmedarbejderne er i tæt samarbejde med den unge

Mandagsgruppen iværksætter mægling, kontakt med gadeplansmedarbejder og/eller samtale med politiet, hvor det skønnes relevant.

Rådgivende forældresamtale

Styrket forældreindsats i forbindelse med børn og unge, der laver eksperimenterende kriminalitet første gang.

Vi vil tilbyde forældrene (ikke barnet!) en samtale, indkaldt af Familie-rådgivningen med deltagelse af politiet. Formålet er at give forældrene mulighed for at vurdere, i hvilken social sammenhæng deres barn har reageret ved at begå kriminalitet. Forældrene deltager i samtalen for at få redskaber til at styrke barnets trivsel.

NYT!

Baggrund:

- Øget medinddragelse af forældrene, når børn begår kriminelle handlinger
- Børns kriminelle handlinger begås ud fra et socialt perspektiv – meget sjældent på baggrund af berigelse. Indsatsen for at undgå, at den kriminelle handling gentager sig, skal derfor anskues ud fra den sociale vinkel. Den indgribende indsats vurderes derfor udelukkende med henblik på barnets trivsel – og ikke grundet kriminaliteten isoleret set
- Etablere et objektive forum, hvor forældre kan få den nødvendige rådgivning og vejledning samt mulighed for, at Familierådgivningen kan visitere til afklarende samtaler i Køge Familiecenter

Niveau 3:

Gentagende og alvorlig kriminalitet

Signalerne kan fx være:

- Forsøg på dokumentfalskneri
- Indbrud
- Biltyveri
- Groft hærværk
- Salg af stoffer
- Vold eller trusler om vold af grov karakter
- Overtrædelse af våbenloven
- Deltagelse i "tæskehold"

Handling:

Tidsrammerne følger lovgivningen. Familierådgivningen udfærdiger en midlertidig handlingsplan inden for syv dage og en endelig handlingsplan inden for tre uger. Hurtige løsninger omkring problemer med skolegang (undervisningstilbud) og fritid skal iværksættes.

Inddragelse og ansvarliggørelse af forældre og netværk er det centrale omdrejningspunkt.

Parternes forpligtelser:

Familierådgivningen er ansvarlig for handlingsplan. Den løbende kontakt med hjemmet varetages som udgangspunkt af Familierådgivningen eller af anden relevant afdeling i henhold til den konkrete handlingsplan.

Skoleafdelingen eller UUV er ansvarlig for relevant undervisningstilbud.

Politiet indgår ved behov (vurderet af Mandagsgruppen) i det ansvarlige netværk, som aktiveres for at fastholde og motivere den unge til en ændret adfærd.

Niveau 4:

Personfarlig kriminalitet

Signalerne kan fx være:

- Vold
- Røveri
- Overfald
- Besiddelse og anvendelse af våben

Handling:

Tidsrammerne følger lovgivningen. På baggrund af sagens alvor og i direkte forlængelse af evt. afhøring, vurderes graden af akutindsats. Midlertidig handlingsplan skal udfærdiges inden for syv dage, og endelig handlingsplan skal foreligge inden for tre uger. Langsigtet planlægning iværksættes, hvori der sættes relevant ind over for familien (§ 50-undersøgelse). Der fokuseres målrettet på langtidsholdbare løsninger med hensyn til problemstillinger, der vedrører skolegang og fritidsliv.

Parternes forpligtelser:

Familierådgivningen er ansvarlig for kontakt med hjemmet i forhold til midlertidig og endelig handlingsplan.

Skoleafdelingen eller UUV er ansvarlig for udarbejdelse af undervisningstilbud, der understøtter den langsigtede ændring af den unges adfærd.

Politiet har ansvaret for påkrævet efterforskning.

Bekymringsbreve

Bekymringsbreve er politiets værktøj og har et socialt sigte, idet der sættes fokus på den unges adfærd og ikke evt. begået kriminalitet.

Politiet vurderer, hvem der skal have bekymringsbreve. Det drejer sig om børn og unge, som SSP ikke i forvejen har det store kendskab til, men som begynder at optræde i sammenhænge, hvor der foregår uhensigtsmæssige handlinger, som erfaringsmæssigt kan udvikle sig til kriminel adfærd.

Brevene bliver sendt til familien og i kopi til kommunen som hér er Mandagsgruppen.

De to første bekymringsbreve bliver videresendt til det relevante SSP-team.

Ved bekymringsbrev nr. 3 inviteres familien til en samtale i Familierådgivningen, hvor både politiet og en sagsbehandler deltager.

Eksempel på bekymringsbrev:

MIDT- OG VESTSJÆLLANDS POLITI

**Hr. og Fr. Y
X-gade 12
4600 Køge**

Bekymringsbrev

En politipatrulje fra politistationen i Køge, blev xx.xx.2012 kl. 00:00 opmærksomme på XX barnets navn XX, der blev truffet på adressen, eventuelt i anonym form, under den/de bekymrende omstændigheder.

Der er ikke konstateret lovovertrædelser i forbindelse med antræffelsen, men politiet anser det for bekymrende, at din/jeres søn/datter træffes under de omstændigheder. Denne henvendelse skal alene betragtes som en orientering for at give dig/jer mulighed for som forældre at tale med din/jeres søn/datter om hændelsen.

Skulle du/I have spørgsmål eller kommentarer til hændelsen, eller ønsker du/I en uddybende samtale sammen med din/jeres søn/datter, står SSP gerne til rådighed.

I vil blive kontaktet snarest.

Køge Kommune modtager en kopi af dette brev som led i vores daglige SSP-samarbejde.

Med venlig hilsen

**XX
Forebyggelseskoordinator**

Tre handlingsplaner

En præsentation:

Du kan læse mere om handlingsplanerne (i deres fulde længde) på www.sspkoege.dk

1.

Handlingsplan:

Når unge fængsles

Skolelederen bliver hurtigst muligt orienteret af sagsbehandler, som herefter giver sin viden videre til klasselæreren.

Skolen skal indhente samtykke fra forældrene, hvis oplysningen skal videregives til andre kolleger eller klassen.

Skolen udarbejder handlingsplan for undervisningens gennemførelse under opholdet.

2.

Handlingsplan:

Når unge flirter med kriminelle grupper

Proaktivt: Undervisning og debat for og med relevante grupper. Det gælder både medarbejdere og unge.

Reaktivt: ("Køge-modellen") hjemmebesøg ved første bekymring. Ved gentagelse indkaldes familien sammen med den unge til møde i Familierådgivningen.

3.

Projekt:

Forebyggelse af voldelig radikaliserings

Der er i SSP-kredsen (identisk med politikredsen) oprettet et projekt, der fokuserer på forebyggelse af voldelig radikaliserings. Har du som medarbejder en bekymring, skal du henvende dig til en af politiets forebyggende medarbejdere eller SSP-teamet.

Læs mere om projektbeskrivelsen på www.sspkoege.dk

SSP-samarbejdets juridiske grundlag hviler på især:

Retsplejeloven § 115:

Politiet kan videregive oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold til andre myndigheder, hvis videregivelsen må anses for nødvendig af hensyn til det kriminalitetsforebyggende samarbejde.

Stk. 2.

I samme omfang som nævnt i stk. 1 kan en myndighed videregive oplysninger om enkeltpersoner til politiet og andre myndigheder, som indgår i det kriminalitetsforebyggende samarbejde. Oplysningerne må i forbindelse med det kriminalitetsforebyggende samarbejde ikke videregives med henblik på efterforskning af straffesager.

Stk. 3.

Inddrages selvejende institutioner, der løser opgaver for det offentlige inden for social- og undervisningsområdet, i det kriminalitetsforebyggende samarbejde, kan der i samme omfang som nævnt i stk. 1 og 2 udveksles oplysninger mellem myndighederne og institutionerne.

Stk. 4.

De myndigheder og institutioner, der indgår i et kriminalitetsforebyggende samarbejde, er ikke forpligtet til at videregive oplysninger efter stk. 1-3.

Læs mere omkring yderligere relevant lovgivning på www.sspkoege.dk

Noter: